

АБАЙ БОЛЫҢЫЗ, ЖҰҚА МҰЗ!

Мұздың қалыңдығы тұщы суда 10 сантиметрден және тұзды суда – 15 сантиметрден кем болмаса адамдар үшін қауіпсіз деп саналады. Өзен сағалары мен салаларында мұздың күші әлсірейді. Мұз жылдам ағынды жерлерде, бұлақтар мен ағынды суларда, сонымен қатар сулы өсімдіктер өсетін жерлерде, ағаштар, бұталар мен қамыстардың жанында берік емес.

Егер ауа температурасы 0 градустан жоғары болса, 3 күннен артық уақыт сақталса, мұздың күші 25% төмендейді.

Мұздың қалыңдығын көзбен анықтауға болады: көк түсті мұз мықты, ақ түсті мұздың күші 2 есе аз, ал сұр, көлеңкелі ақшыл сары реңктері бар түсті мұз ең сенімсіз.

ЕГЕР СІЗ ҚИЫНДЫҚҚА ТАП БОЛСАҢЫЗ

Егер сіз суық суға түсіп кетсеңіз, не істеу керек?

Үрейленбеңіз, шұғыл қимыл жасамаңыз, тыныс алуды тұрақтандырыңыз..

Қолдарыңызды жан-жаққа жайып, мұздың үстіңгі қабатынан ұстап көріңіз, ағыс бағытына қарай дененізді көлденең ұстаныңыз.

Мұздың жиегіне абайлап кеудемен жатып көріп, бір аяқты, содан кейін басқа аяқты мұзға лақтыруға тырысыңыз.

Егер мұз шыдаса, домалап, абайлап жағаға қарай жылжыңыз.

Мұздың беріктігі тексерілген өзіңіз келген жаққа қарай еңбектеп жылжыңыз.

ЕГЕР СІЗДІҢ КӨМЕГІҢІЗ ҚАЖЕТ БОЛСА

Қолыңызға ұзын таяқ, тактай, тірек немесе арқан алыңыз. Шарфтарды, белбеулерді немесе киімдерді бірге байлауға болады.

Еңбектеп, алдыңызда өмірді сақтайтын құралдарды итеріп қолдарыңыз бен аяқтарыңызды кеңінен жайып, жылымға қарай абайлап қозғалу керек.

Жылымға түсіп кеткен адамнан бірнеше метр қашықтықта тоқтаңыз, оған арқанды, киімнің шетін лақтырып, таяқша беруге тырысыңыз.

өзіңіз келген жаққа қарай еңбектеп жылжыңыз;

зардап шеккенді жылы жерге жеткізіңіз;

оған көмек көрсетіңіз;

дымқыл киімдерін шешіп алыңыз;

денесін спирт немесе араққа малынған шүберекпен немесе қолдарыңызбен жігерлі ысқылаңыз (терісі қызарғанша);

зардап шеккенге ыстық шай ішкізіңіз.

Ешбір жағдайда зардап шеккенге алкогольді ішкізбеңіз – бұл өлімге әкелуі мүмкін!

АҚМОЛА ОБЛЫСЫНЫҢ ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙЛАР ДЕПАРТАМЕНТІ

ОСТОРОЖНО, ТОНКИЙ ЛЕД!

Безопасным для человека считается лёд толщиной не менее 10 сантиметров в пресной воде и 15 сантиметров – в солёной. В устьях рек и притоках прочность льда ослаблена. Лёд непрочен в местах быстрого течения, бьющих ключей и стоковых вод, а также в районах произрастания водной растительности, вблизи деревьев, кустов и камыша.

Если температура воздуха выше 0 градусов держится более 3 дней, то прочность льда снижается на 25%.

Прочность льда можно определить визуально: лёд голубого цвета – прочный, прочность льда белого цвета в 2 раза меньше, а самый ненадежный лёд серого, матово-белого цвета с желтыми оттенками.

ЕСЛИ ВЫ ПОПАЛИ В БЕДУ

Что делать, если вы уже провалились в холодную воду?

Не паникуйте, не делайте резких движений, стабилизируйте дыхание.

Раскиньте руки в сторону и постарайтесь зацепиться за кромку льда, придав телу горизонтальное положение по направлению течения.

Попытайтесь осторожно налечь грудью на край льда и забросить одну, а потом и другую ногу на лёд.

Если лёд выдержал, перекачываясь, медленно ползите к берегу.

Ползите в ту сторону, откуда пришли, ведь лёд уже проверен на прочность.

ЕСЛИ НУЖНА ВАША ПОМОЩЬ

Вооружитесь любой длинной палкой, доской, шестом или веревкой. Можно связать воедино шарфы, ремни или одежду.

Следует ползком, широко расставляя при этом руки и ноги и толкая перед собой спасательные средства, осторожно двигаться по направлению к полынье.

Остановитесь от находящегося в полынье человека в нескольких метрах, бросьте ему веревку, край одежды, подайте палку или шест.

ползите в ту сторону, откуда пришли;

доставьте пострадавшего в теплое место;

окажите ему помощь;

снимите с него мокрую одежду;

энергично разотрите тело (до покраснения кожи) смоченной в спирте или водке суконкой или руками;

напайте пострадавшего горячим чаем.

Ни в коем случае не давайте пострадавшему алкоголь – это может привести к летальному исходу!

